

Guía Docente				
Datos Identificativos			2021/22	
Asignatura (*)	Investigación e avaliación da calidade de proxectos educativos	Código	652G01010	
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Espiñeira Bellon, Eva María	Correo electrónico	eva.espineira@udc.es	
Profesorado	Espiñeira Bellon, Eva María Muñoz Cantero, Jesus Miguel	Correo electrónico	eva.espineira@udc.es jesus.miguel.munoz@udc.es	
Web	www.educacion.udc.es/index.php?pagina=asignatura&codigo=652G01010&grupo=B			
Descrición xeral	<p>A investigación e a avaliación en Educación empeza a orientarse cara un coñecemento máis amplo sobre o descubrimento das posibilidades dos procesos de ensino e aprendizaxe para os/as investigadores/as, convertíndose nunha ferramenta para a formación permanente e autónoma dos/das docentes. Convertindo, desta maneira, aos/ás docentes en axentes investigadores e avaliadores.</p> <p>O propósito formativo básico desta materia céntrase nun coñecemento do ámbito da investigación e avaliación educativa desde tres vertentes; teórica, metodolóxica e instrumental.</p> <p>A proposta que se plantexa neste programa vai dirixida a que o alumnado teña unha panorámica xeral destes campos disciplinares, así como a que se vaian exercitando en prácticas específicas de investigación e avaliación, que supoñen un control da calidade dos procesos e dos produtos que conducirán a mellorar a calidade do ensino. Estas prácticas concréntanse ou precísanse no marco deste programa e se desenvolverán de forma paralela aos contidos teóricos.</p> <p>Precísase, polo tanto, un/unha mestre/a investigador/a cuxo papel sexa fundamentalmente crítico e reflexivo, que centre a súa actividade cara un coñecemento directo do contexto onde actúa para dirixilo cara a consecución dun cambio.</p>			

Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos: Non se realizarán cambios.</p> <p>2. Metodoloxías: *Metodoloxías docentes que se manteñen: - Traballos tutelados. - Proba práctica (computa na avaliación). - Proba mixta (computa na avaliación). - Atención personalizada.</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican: - Sesión maxistral (as clases expositivas en gran grupo non poderán ser impartidas presencialmente ata que o aforo oficial o permita; a súa impartición será realizada a través de presentacións asíncronas -powerpoint con narración- a través de Teams aloxándose no campus virtual antes das clases interactivas coas que estean relacionadas). ? Traballos tutelados (non se realizarán as presentacións orais no caso de gromos, peches puntuais de aulas ou do propio centro).</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado: - Correo electrónico: Diario. Para solicitar encontros virtuais individuais e grupais. - Moodle: Dispónse de ?foros temáticos asociados aos módulos e aos traballos tutelados? da materia, para formular as consultas necesarias e discusións dirixidas. - Teams: 1 sesión semanal en gran grupo para o avance dos contidos teóricos e dos traballos tutelados na franxa horaria que ten asignada a materia no calendario de aulas da facultade. De 1 sesión semanal (ou máis segundo a demanda do alumnado) en pequeno grupo (ata 4/6 persoas), para o seguimento e apoio na realización dos ?traballos tutelados?. Esta dinámica permite facer un seguimento normalizado e axustado ás necesidades da aprendizaxe do alumnado para desenvolver o traballo da materia.</p> <p>4. Modificacións na avaliación: Mantéñense as metodoloxías de avaliación e os pesos de cada unha na calificación global. - Proba práctica (50%). Mantéñense os criterios de cualificación e corrección da proba. - Proba obxectiva (50%). Mantéñense os criterios de cualificación e corrección da proba.</p> <p>*Observacións de avaliación: Mantéñense as mesmas que figuran na guía docente. Tanto a proba mixta como a proba práctica serán a mesma para todos/as. A oportunidade de xullo estará sometida aos mesmos criterios que a de xuño.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía: Non se realizarán cambios. Xa dispoñen de todos os materiais de traballo na plataforma moodle.</p>
-----------------------------	--

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e á mellora en educación infantil.
A24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
A25	Abordar análises de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
A26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
A29	Valorar a importancia do traballo en equipo.
A30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e na colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
B2	Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva.

B5	Traballar de forma colaborativa.
B10	Capacidade de análise e síntese.
B11	Capacidade de busca e manexo de información.
B12	Capacidade de organización e planificación.
B13	Capacidade para actuar de maneira sustentable na defensa do medio ambiente.
B16	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos noutras áreas e en contextos diferentes.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Ao término con éxito esta materia, o alumnado será capaz de:	A29	B5	C1
- Extraer a información relevante de artigos científicos mediante o emprego do método científico e do proceso de investigación.		B11	C8
		B12	
- Explicar os conceptos e modelos de excelencia aplicables á calidade educativa.	A29	B5	C1
		B10	
		B11	
		B13	
		B16	
- Poñer en práctica os elementos esenciais dun proxecto educativo de centro incluíndo os decretos e ordes que o regulen, así como información científica relevante co seu exercicio profesional.	A29 A30	B5 B10	C1
		B11	
		B12	
- Demostrar o manexo de instrumentos de recollida de información pertinentes para avaliar a satisfacción cun proxecto educativo de centro.	A23 A24 A25 A29 A30	B5 B11 B12 B13	C1
- Deseñar unha proposta de mellora na que se inclúa o proceso de planificación, execución e avaliación desta por cada debilidade atopada nun proxecto educativo de centro.	A26 A29 A30	B2 B5 B12	C1 C6
		B13	

Contidos	
Temas	Subtemas

<p>Bloque I. Conceptualización da investigación, avaliación e calidade</p>	<p>Tema 1. O proceso de investigación educativa</p> <ol style="list-style-type: none">1.1. Conceptualización1.2. Formulación do problema1.3. Revisión da literatura/bibliografía1.4. Hipóteses e variables1.5. As variables1.6. A mostra1.7. Técnicas de recollida da información1.8. Técnicas de análise de datos1.9. Conclusións1.10. O informe de investigación <p>Tema 2. Aproximación ao concepto de avaliación</p> <ol style="list-style-type: none">2.1. Evolución do concepto2.2. Definición de avaliación educativa2.3. Tipoloxía de avaliación2.4. Obxectivos e funcións da avaliación <p>Tema 3. Aproximación ao concepto de calidade educativa</p> <ol style="list-style-type: none">3.1. Evolución do concepto3.2. Aproximación ao concepto de calidade educativa3.3. Tipoloxías3.4. Os sistemas de xestión de calidade total3.4.1. A xestión por procesos
<p>Bloque II. Técnicas de recollida da información</p>	<p>Tema 4. Técnicas de recollida da información</p> <ol style="list-style-type: none">4.1. Técnicas de observación4.2. Técnicas sociométricas4.3. Técnicas biográficas4.4. Técnicas grupales4.5. Escalas de actitude4.6. Probas
<p>Bloque III. Metodoloxía observacional</p>	<p>Tema 5. Técnicas de observación</p> <ol style="list-style-type: none">5.1. Observación directa simple5.2. Observación directa experimental5.3. Observación documental5.4. Observación por encuesta
<p>Bloque IV. Análise da información e elaboración do informe</p>	<p>Tema 6. Técnicas de análise de datos</p> <ol style="list-style-type: none">6.1. Clasificación dos datos6.2. Análise de datos6.3. Conclusións <p>Tema 7. O informe de investigación</p> <ol style="list-style-type: none">7.1. Aspectos a ter en conta para a súa elaboración7.2. Contido e presentación formal

<p>Bloque V. Modelos para a avaliación de calidade de centros e proxectos educativos.</p>	<p>Tema 8. Modelos de avaliación</p> <ul style="list-style-type: none"> 8.1. Modelos de avaliación das organizacións 8.2. Modelos de avaliación desde un punto de vista epistemolóxico e metodolóxico 8.3. Modelos humanísticos, fenomenolóxicos ou subxectivistas 8.4. Modelos holísticos <p>Tema 9. Modelos de xestión de calidade</p> <ul style="list-style-type: none"> 9.1. Modelo de control de calidade global da empresa 9.2. Modelo do Premio Deming á calidade 9.3. Modelo de Malcolm Baldrige 9.4. Modelo Europeo de Xestión de Calidade 9.5. Modelo Iberoamericano de Excelencia na Xestión <p>Tema 10. Tipos de proxectos educativos</p> <ul style="list-style-type: none"> 10.1. Proxecto Educativo do Centro 10.2. Proxecto Curricular do Centro 10.3. Proxecto Curricular de Etapa 10.4. Proxecto Curricular de Ciclo 10.5. Programacións Didácticas de Ciclo 10.6. Programacións de actividades e tarefas -Programacións de Aula- 10.7. Outros plans/programas/proxectos <ul style="list-style-type: none"> 10.7.1. Plan de Atención á Diversidade 10.7.2. Plan de Orientación e Acción Tutorial 10.7.3. Programa Anual de Formación do Profesorado 10.7.4. Programación Xeral Anual 10.7.5. Plan de Convivencia 10.7.6. Proxecto Lingüístico 10.7.7. Proxecto lector 10.7.8. Plan das TIC 10.7.9. Plan do Período de Adaptación <p>Tema 11. Avaliación de Proxectos Educativos</p> <ul style="list-style-type: none"> 11.1. A avaliación da calidade nos centros educativos. Tipoloxía. 11.2. Avaliación da calidade na educación infantil 11.3. Plan de mellora <ul style="list-style-type: none"> 11.3.1. Criterios, ámbitos e indicadores
---	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A30 A23 C6 C8	16.5	21	37.5
Traballos tutelados	A24 A25 A26 A29 A30 B2 B5 B10 B11 B12 B13 C6 C1	16.5	21	37.5
Eventos científicos e/ou divulgativos	B16 C6 C8	2	0	2
Análise de fontes documentais	B10 B11 B12 C6 C8	2	3	5
Aprendizaxe colaborativa	A29 B5 B12 C1	2	21	23

Proba práctica	A24 A25 A26 A29 A30 B2 B5 B10 B11 B12 B13 C6 C1	1	21	22
Proba mixta	A23 A24 A25 A26 A30 B2 B11 B12 C1 C6 C8	1	21	22
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	<p>Algúns contidos do programa precisan unha exposición maxistral por parte do profesorado para centrar o proceso de ensino-aprendizaxe.</p> <p>Por iso, as clases expositivas, céntranse na exposición oral dos ditos contidos, complementada co emprego de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao alumnado, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>De acordo co Modelo Docente da Facultade de Ciencias da Educación para o curso 21/22 por mor do COVID-19 (Aprobado pola Xunta de Facultade o 15 de xullo de 2021) as clases expositivas en gran grupo nos Graos non poderán ser impartidas presencialmente ata que o aforo oficial o permita. A súa impartición será realizada a través de presentacións asíncronas (powerpoints con narración) e subidas ao Campus Virtual antes das clases interactivas coas que estean relacionadas.</p> <p>Os contidos desenvolvidos nas clases expositivas formarán parte da proba mixta.</p>
Traballos tutelados	<p>As clases expositivas combinaranse con clases interactivas guiadas polo profesorado e nas que o alumnado cobra un papel importante. Nas clases interactivas, empregaranse metodoloxías deseñadas para promover a aprendizaxe autónoma dos/das estudantes, baixo a tutela do profesorado e en escenarios variados (académicos e profesionais). Estarán referidas prioritariamente á aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?, o cal constitúe unha opción baseada na asunción polos/polas estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos/das estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesorado-titor.</p> <p>Os contidos desenvolvidos nos traballos tutelados formarán parte da proba práctica.</p>
Eventos científicos e/ou divulgativos	<p>Actividades realizadas polo alumnado que implican a asistencia e/ou participación en eventos científicos e/ou divulgativos (congresos, xornadas, simposios, cursos, seminarios, conferencias, exposicións, etc.) co obxectivo de profundar no coñecemento de temas de estudo relacionados coa materia. Estas actividades proporcionan ao alumnado coñecementos e experiencias actuais que incorporan as últimas novidades referentes a un determinado ámbito de estudo.</p> <p>Os contidos desenvolvidos nestas charlas, conferencias,.... formarán parte da proba mixta.</p>
Análise de fontes documentais	<p>Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.</p>

Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Proba práctica	A proba final dos contidos desenvolvidos nas sesións interactivas realizarase mediante unha proba práctica na data de exame fixada pola Xunta de Facultade. Mediante esta proba búscase que o alumnado desenvolva parcialmente algunha práctica que previamente tivese feito durante as clases prácticas. A proba práctica pode incluír previamente a resolución dunha pregunta/problema que teña como resultado a aplicación práctica dunha determinada técnica ou práctica aprendida.
Proba mixta	A proba final dos contidos desenvolvidos nas sesións expositivas realizarase mediante unha proba mixta na data de exame fixada pola Xunta de Facultade. Esta proba, poderá integrar preguntas tipo de probas de ensaio (abertas e de desenvolvemento) e preguntas tipo de probas obxectivas, que poderán combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Sesión maxistral Proba mixta Proba práctica	<p>O profesorado realizará un seguimento do traballo que vaia realizando o alumnado asistente a través das prácticas que vaia realizando.</p> <p>É importante que o alumnado realice as súas prácticas desde o primeiro día e acuda ás titorías de maneira asidua co fin de resolver as dúbidas que estime oportunas.</p> <p>As titorías desenvolveranse, polo tanto, na aula, durante as clases e no despacho do profesorado, da seguinte forma:</p> <ul style="list-style-type: none"> * No caso de indicacións xerais a todo o grupo (realizaranse nas clases expositivas). * A grupos de traballo pequeno (realizaranse nas clases interactivas -prácticas- ou de maneira virtual a través de Teams). * Individuais (poderán ser tanto virtuais como presenciais e versarán sobre o progreso do alumnado). As presenciais realizaranse no despacho do profesorado e as virtuais a través de Teams.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A23 A24 A25 A26 A30 B2 B11 B12 C1 C6 C8	<p>Os contidos abordados nas sesións expositivas avaliaranse mediante unha proba mixta.</p> <p>O sistema de corrección da dita proba será o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Para preguntas de verdadeiro/falso: unha resposta incorrecta, restará unha resposta correcta. - Para preguntas de varias alternativas aplicarase a fórmula de corrección ao azar: $\text{acertos} - \text{erros}/n^{\circ} \text{ alternativas} - 1$. 	50

Proba práctica	A24 A25 A26 A29 A30 B2 B5 B10 B11 B12 B13 C6 C1	<p>A metodoloxía de traballos tutelados porase en práctica nas clases interactivas.</p> <ul style="list-style-type: none">- Formaranse grupos pequenos (non máis de 4 persoas).- Cada grupo elixirá unha persona coordinadora, encargada de presentar e defender as ideas do seu grupo de traballo, no caso en que se lle solicite, que será rotativa en cada traballo tutelado.- Estes grupos formaranse o primeiro día de clase polo profesorado.- O profesorado realizará un seguimento dos traballos tutelados que se vaian elaborando por cada grupo. Non é necesario entregalos senón que o profesorado irá realizando o seguimento partindo do que se expoña na aula-- O profesorado indicará propostas de mellora a cada grupo co fin de que na proba práctica da materia o alumnado sexa quen de realizar as prácticas sen problema. <p>O sistema de corrección da dita proba será o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none">- Para preguntas de verdadeiro/falso: unha resposta incorrecta, restará unha resposta correcta.- Para preguntas de varias alternativas aplicarase a fórmula de corrección ao azar: acertos - erros/nº alternativas - 1.	50
----------------	---	--	----

Observacións avaliación

- Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural.

- Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

- Será primordial e obrigatoria a corrección ortográfica (ortografía, acentuación e puntuación) gramatical e léxica nos traballos e exames realizados como condición imprescindible para superar a materia.

- No relativo á realización fraudulenta (plaxio) das probas de avaliación, a cualificación axustarase ao establecido no artigo 14. 4. Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario: "Na realización de traballos, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é ou caso, ou permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento".

NOTA: A UDC regula a matrícula de estudantes a tempo parcial, criterios que tamén serán tidos en conta polo profesorado, polo que será necesario que o alumnado con este tipo de réxime de dedicación, o informe ao profesorado e concerten a maneira na que se desenvolverá o seu proceso de ensino-aprendizaxe.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Bernardo Carrasco, J. e Calderero Hernández, J.F. (2000). Aprendo a investigar en educación. Madrid: Rialp - Castillo Arredondo, S. y Cabrerizo Diago, J. (2011). Evaluación de la intervención socioeducativa : Agentes, ámbitos y proyectos. Madrid: Pearson Educación - Corbetta, P. (2007 (2010 reimp.)). Metodología y técnicas de investigación social. Madrid: McGraw-Hill - Fernández-Ballesteros, R. (2006). Evaluación psicológica : conceptos, métodos y estudio de casos. Madrid: Pirámide - Frábegues, S. (2016). Técnicas de investigación social y educativa. Barcelona: Universidad Abierta de Cataluña - Gil Pascual, J.A. (2010). Bases metodológicas de la investigación educativa : (análisis de datos). Madrid: UNED - Gil Pascual, J.A. (2011). Técnicas e instrumentos para la recogida de información. Madrid: UNED - Greenhalgh, T. (2015). Como leer un artículo científico. Barcelona: Elsevier - Martínez Mediano, C. (2007). Evaluación de programas educativos : investigación evaluativa, modelos de evaluación de programas.. Madrid: UNED - Mateo, J. e Martínez, F. (2008). Medición y evaluación educativa. Madrid: La Muralla - McMillan, J.H. e Schumacher, S. (2005 (2011 reimp.)). Investigación educativa una introducción conceptual. Madrid: Pearson Educación - Pérez Juste, R. (2006). Evaluación de programas educativos. Madrid: La Muralla - Rubio, M.J. y Varas, J. (2004). El Análisis de la realidad en la intervención social : métodos y técnicas de investigación. Madrid: CCS - Ruíz Olabuénaga, J.I. (2003). Técnicas de triangulación y control de calidad en la investigación educativa. Bilbao: Fundación Horreum - Wood, P. y Smith, J. (2017). Investigar en educación. Conceptos básicos y metodología para desarrollar proyectos de investigación. Madrid: Narcea ediciones
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Buendía Eisman, L., González González, D. y Pozo Llorente, T. (2004). Temas fundamentales en la investigación educativa. Madrid: La Muralla - Fondevila Gascón, J. F. (2013). El trabajo de fin de grado en Ciencias Sociales y Jurídicas : guía metodológica. Madrid : Ediciones Internacionales Universitarias - García Sanz, M.P. e Martínez Clares, P. (2012). Guía práctica para la realización de trabajos fin de grado y trabajos fin de máster. Madrid: Universidad de Murcia

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías